

El renaixement d'Ilercavònia

L'entitat Amics i Amigues d'Ilercavònia ha convocat per segona vegada els premis bianuals anomenats 'Perifèrics' que es faran efectius entre la tardor d'enguany i la primavera del 2027. Els premis estan destinats a enaltir les iniciatives personals o col·lectives més rellevants del territori ilercavó. A la primera edició dels premis foren premiats el metge Ramon Cugat (l'Aldea) i la cantant Sara Blanch (Darmós-Tivissa).

Josep Bayerri Raga
periodista

Els ilercavons era un poble iber documentat pels historiadors grecs des del segle VI aC fins a l'arribada de la colonització pels grecs i els llatins a principis de l'època cristiana. Limitava amb els ilergets (Lleida), els cossetans (Tarragona), els salduies (Sargossa) i els edetans (València), de tots ells era el més extens i ocupava tota la vall de l'Ebre i les serralades ibèriques meridionals fins a la Mediterrània. La ciutat més destacada era Ibera, que es correspon amb Tortosa, tot i que n'hi ha que la situen a Amposta i també a la Ràpita. Altres poblacions documentades eren Intibili (Traiguera), Osicerda (Alcanyís), Cartagi Vetus (Cantavella), Biscarguis (Forcall) i Idum (Alcolea). Hi ha molts jaciments arqueològics relatius a assentaments ibers, el més important dels quals és la Moleta del Remei (Alcanar), però també Calaceit, Cretes, Tivissa, Gandesa, Tivenys i Bitem, entre altres.

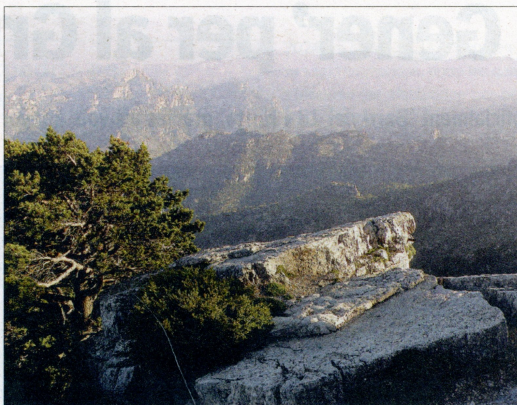
Durant molts segles, el concepte de regió ilercavona es va mantenir. Quan Juli Cèsar atorgà a Tortosa la condició de ciutat *municipium romà* l'any 45 aC (bimil·lenari commemorat el 1985), ho feu amb tot el territori ibèric com a part seua, i com a tal continuà durant els cinc-cents anys de l'època àrab amb el reialme de taifa de Turtauixa i els anys immediats a l'ocupació cristiana de 1148. Durant centenars d'anys les estructures econòmiques, les relacions socials i els problemes de les terres de l'antiga Ilercavònia continuaven sent comuns. Fins i tot les guerres civils del segle XIX, entre

carlistes i liberals jugaren un protagonisme compartit del Maestrat, el Matarranya i la Terra Alta.

Al restaurar la diòcesi de Tortosa, es fixaren els límits de la Ilercavònia, entre Vandellòs i Sagunt, per la façana marítima i fins terres d'Aragó per l'interior. Com a tal van continuar fins fa menys de setanta anys (entre 1955 i 1960) quan va perdre l'arxiprestat de Calaceit al Matarranya i els de Nules, Vila-real, Castelló, Lucena i Albocàsser al País Valencià. La Ilercavònia passava a ser història durant el franquisme, fagocitada per les províncies espanyoles de Tarragona, Castelló i Terol.

La reacció es produí el 1977 en el marc del Congrés de Cultura Catalana quan es reivindicà el paper de Tortosa com a *Ciutat cruïlla dels Països Catalans*. S'inicià un moviment reivindicatiu de la personalitat del territori més enllà de les demarcacions oficials. Primer fou la reclamació de la Vegueria o Regió de les Terres de l'Ebre, dins l'àmbit de la Generalitat de Catalunya. Després sorgí la iniciativa de la Taula del Sènia, que situava les demandes del Montsià, el Baix Maestrat i els Ports més enllà de la línia de demarcació del riu Sènia. Al fons de tot, però, continuava existint el record de l'històric bisbat de Tortosa i es posaren en marxa iniciatives de recerca cultural i social relacionades amb el territori i es començà a tractar l'àmbit del bisbat tortosí més enllà de la seva visió estrictament religiosa.

La creació dels premis Perifèric esdevé la culminació d'este renaixement de la Ilercavònia amb voluntat de recuperar la personalitat pròpia del territori superant la segregació a què han estat sotmesos des de la creació de les maleïdes províncies espanyoles.

Els ports de Tortosa, Beseit i Benifassà són el centre geogràfic de la Ilercavònia. FOTO C. PUIG

Esta segona edició, el procés començà el 23 d'octubre a Morella i durant quatre mesos prop d'un miler de persones en funció de jurats escolliran els premis comarcals de l'Alt Maestrat, els Ports, Baix Maestrat, Matarranya, Terra Alta, Ribera d'Ebre, Montsià i Baix Ebre. Hi ha més de 300 candidats en els àmbits empresarial, sociocultural, mediambiental i, especialment, el millor talent de la comarca. Els actes de lliurament dels premis es faran a les vuit capitals. La gala final serà el 18 de març a Tortosa amb l'atorgament dels reconeixements dels premis per a l'espai comú de tot el territori de la Ilercavònia. ■

Barcelona · Girona · Lleida · Manresa · Palamós · Reus · Sabadell
Sant Feliu de Guíxols · Tarragona · Tàrraga · Terrassa · Tortosa · Valls

UNA LLEI. UNA VEU. UN PAÍS.

Avui celebrem l'aprovació de la nova Llei de cambres de Catalunya.

Celebrem el camí que hem fet conjuntament i agraïm al Parlament de Catalunya, i a totes les persones i institucions que l'han fet possible. Aquesta Llei reforça el nostre compromís.

Des del Consell General de Cambres de Catalunya, el renovem amb la personalitat de cadascuna i la força de totes.

Som les institucions que representen les empreses al debat públic, que proposen, col·laboren i defensen les condicions perquè l'activitat econòmica pugui créixer, generar oportunitats i benestar social.

Som tretze cambres, arrelades a territoris amb personalitat pròpia, història i llegat.

Comprendre l'economia del país exigeix escoltar-la des de cada contrada on es desenvolupa, formant part de la seva identitat.

Cadascuna de les Cambres aporta un coneixement que fa més fort el conjunt del Consell.

Aquesta proximitat és la nostra força. Treballar plegades ens permet convertir-la en una veu compartida en la interlocució amb les administracions públiques.

Hi ha una Catalunya que cada matí aixeca persianes, posa en marxa tallers, obre oficines i fa arribar els seus productes arreu del món.

Una Catalunya que crea llocs de treball, transforma idees en projectes i pren decisions per continuar avançant.

Les cambres som a prop de totes les empreses, dels autònoms i de les autònomes. Les escoltem i les acompanyem quan comencen, quan creixen i quan busquen nous horitzons. A cada empresa que necessita suport, a cada territori que vol desplegar el seu potencial i al país que construint entre tothom.

AL SERVEI DE
LES EMPRESSES.
EN DIÀLEG AMB
LES ADMINISTRACIONS.